Sotsiaalkaitseministri määruse „Võlanõustaja täienduskoolitus" seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 45 lõike 2 kohaselt kehtestab võlanõustaja täienduskoolituse kava, sealhulgas täienduskoolituse täpsustatud mahu, ülesehituse ja sisu valdkonna eest vastutav minister määrusega. Võlanõustamisteenus on kohaliku omavalitsuse korraldatav kohustuslik teenus, mille eesmärk on parandada teenusesaaja majanduslikku olukorda. Võlanõustamine on nii preventiivne tegevus, mille eesmärk on probleemsete või potentsiaalselt probleemsete tarbimisharjumustega inimeste nõustamine võlgnevuste vältimiseks ja eelarve kontrolli alla saamiseks, kui ka juba (tõsistes) majanduslikes raskustes olevate inimeste abistamine (sh kohtutäituritega läbirääkimine, võlgade ümberkujundamine, kohtus esindamine jne). Käesoleva määruse puhul on tegemist võlanõustaja täienduskoolituse kava muudatustega, mis aitavad tulevikus kaasa kvaliteetsema võlanõustamisteenuse pakkumisele. Seni kehtinud võlanõustaja täienduskoolituse kava vajas täiendamist ja kaasajastamist.

Võlanõustamisteenus on juba praegu kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatav kohustuslik sotsiaalteenus. Sotsiaalkaitseministri 22. märtsi 2016. a määrus nr 20 „Võlanõustaja täienduskoolituse kava" reguleeris samuti võlanõustajate täienduskoolituse mahtu ja sisu. Käesoleva määrusega kinnitatakse uus ja täiendatud, praeguseid vajadusi arvestav koolituskava, mille alusel peavad võlanõustaja täienduskoolituse korraldajad muutma võlanõustaja täienduskoolituse õppekava.

Täienduskoolituse käigus käsitletakse järgmisi teemasid: üldteadmised võlanõustamisest, nõustajatöö korraldamine, nõustamisoskused ja -tehnikad, kliendi võlasituatsioonid ja erinevad lahendused, inkassomenetlused, kohtumenetlused võlgade sissenõudmiseks, täitemenetlused ja maksejõuetusmenetlused. Koolituse läbinud võlanõustajad oskavad oma tööd planeerida ja korraldada, kasutada võlgnike nõustamisel mitmeid nõustamisoskusi ning pidada läbirääkimisi kliendi ja võlanõustaja vahel. Näiteks oskavad võlanõustajad toetada kliente võlgade reguleerimise lahenduste leidmisel, kasutades erinevaid läbirääkimisstrateegiaid jne. Lisaks oskavad koolituse läbinud võlanõustajad tegeleda ennetus- ja teavitustööga. Muudatuste tulemusena pakutakse Eestis kvaliteetsemat võlanõustamisteenust.

1.2. Määruse ettevalmistaja

Määruse ja seletuskirja on koostanud Sotsiaalministeeriumi hoolekandeosakonna nõunik Kaie Pukk (kaie.pukk@sm.ee; 626 9723), mõjude analüüsi on koostanud analüüsi ja statistika osakonna analüütik Svetlana Karpovitš (svetlana.karpovits@sm.ee; 626 9362) ning juriidilise analüüsi on teinud õigusosakonna õigusnõunik Alice Sündema (alice.sundema@sm.ee; 626 9271).

Määruse koostamisse olid kaasatud ka Haridus- ja Teadusministeerium, Justiitsministeerium, Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koda, Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsioon, Eesti Linnade ja Valdade Liit ning Eesti Võlanõustajate Liit.

Määruse ja seletuskirja on keeletoimetanud Rahandusministeeriumi ühisosakonna dokumendihaldustalituse keeletoimetaja Virge Tammaru (virge.tammaru@fin.ee; 626 9320).

1.3. Märkused

Määrus ei ole seotud ühegi teise menetluses oleva eelnõuga.

Tunnistatakse kehtetuks määruse redaktsioon, mis on Riigi Teatajas avaldatud avaldamismärkega RT I, 24.03.2016, 8.

Määrus ei ole seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses.

2. Määruse sisu ja võrdlev analüüs

Määruse § 1 sätestab määruse reguleerimisala, määrates kindlaks võlanõustaja täienduskoolituse kava, mahu ja sisu. Koolitus annab baasteadmised võlanõustamisteenuse osutamiseks ning koolituse käigus on olulisel kohal nii auditoorne kui praktiline väljaõpe. Seni kehtinud võlanõustaja täienduskoolituse kava vajas täiendamist ja kaasajastamist.

Määruse § 2 täpsustab võlanõustaja täienduskoolituse mahtu ja sisu. **Lõike 1** kohaselt koosneb võlanõustaja täienduskoolitus seitsmest moodulist, praktikast ja lõpueksamist. Täienduskoolituse käigus läbitakse järgmised moodulid: üldteadmised võlanõustamisest, nõustajatöö korraldamine, nõustamisoskused ja -tehnikad, kliendi võlasituatsioonid ja erinevad lahendused, inkassomenetlused, kohtumenetlused võlgade sissenõudmiseks, täitemenetlused ja maksejõuetusmenetlused.

I mooduli „Üldteadmised võlanõustamisest" maht on 22 tundi ning mooduli eesmärk on anda üldteadmised võlanõustamisteenusest ja võlanõustaja tööst. Moodul annab ülevaate võlanõustamise sisust ja eesmärgist, sellest, millised on võlgadesse sattumise põhjused, psühholoogilised tegurid ja tagajärjed, kes on võlausaldajad ja millised on laenutooted ning mis on võlasuhe ja selle kujunemise etapid. Selle mooduli raames antakse ülevaade andmekaitse nõuetest, nende järgimisest ja isikuandmete töötlemisest, lepingu sõlmimise alustest ja põhimõttetest. Moodulis antakse ülevaade sotsiaalsüsteemist ja -toetustest, õigusaktidest ja kohtupraktikast, saadakse teada, mis on digipädevus, kuidas toimub paberdokumentide ja digitaalsete dokumentide säilitamine ja hävitamine. Mooduli raames antakse ülevaade võlanõustamisteenuse kvaliteedinõuetest, võlanõustaja kutse-eetikast ja võlanõustaja kutse taotlemisest ning sellest, kuidas teha ennetus- ja teavitustööd ning aruandlust. Mooduli läbinu mõistab teenuse sisu, eesmärki ja võlanõustamises kasutatavate mõistete sisu, tunneb õigusakte ning oskab leida oma tööks vajalikku infot, teab andmekaitse nõudeid ja oskab isikuandmeid nõuetekohaselt töödelda, tunneb võlanõustaja kutse-eetikat ja teenuse kvaliteedinõudeid. Mooduli läbimiseks kasutatavad lisamaterjalid on sotsiaalhoolekande seadus, puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seadus, võlaõigusseadus (lepingud, tüüptingimused, lepingueelne teavitus, tarbijakrediidi leping, intress, viivis, käendus, solidaarkohustus, vastutustundlik laenamine), isikuandmete kaitse seadus (isikuandmete töötlemine, andmesubjekti õigused), võlanõustamisteenuse kvaliteedijuhis[1], võlanõustaja tase 6 kutsestandard[2] ja võlanõustaja eetika põhimõtted[3].

II mooduli „Nõustajatöö korraldamine, nõustamisoskused ja tehnikad" maht on 21 tundi ning mooduli eesmärk on anda ülevaade nõustamise protsessist, klienditöö põhimõtetest ja meetoditest. Moodulis läbitakse järgmised teemad: kuidas nõustamisi planeerida, korraldada ja dokumenteerida, mis on psühhosotsiaalne töö ja kriisipsühholoogia alused, milliseid nõustamisstrateegiaid kasutatakse ja kuidas toimub kliendi jõustamine. Moodulis antakse ülevaade sellest, millised on läbirääkimiste strateegiad ja takistused võlanõustamises (sh praktilised treeningud), millised on klienditöö põhimõtted, kuidas luua kliendiga usalduslikku suhet, arvestades kliendi erivajadusi ja kliendikesksust, kuidas suhelda erivajadusega kliendiga, millised on teo ja tagajärje seosed ja analüüs, võimalikud lahendused ja kuidas teo tagajärgedega toime tulla, võttes arvesse selle võimalikke mõjusid tulevikus, millised on võrgustikutöö põhimõtted ja kuidas neid rakendada, kuidas aega ja töömahtu planeerida, refleksioon ja professionaalne enesearendamine. Mooduli läbinu valdab võlanõustamises vajalikke nõustamis- ja suhtlemisstrateegiaid, teab klienditöö põhimõtteid ja oskab hinnata erinevaid kliendigruppe, oskab

[1] volanoustamisteenuse_kvaliteedijuhis.pdf (sotsiaalkindlustusamet.ee) 06.08.2021
[2] volanoustaja-tase-6.8.pdf (eswa.ee) 06.08.2021
[3] Volanoustaja_eetika_24_01_2013.doc (live.com)

luua teo ja tagajärje seoseid ning neid analüüsida, arvestades võimalikke negatiivseid mõjusid ja seda, kuidas neid tulevikus ennetada, oskab oma tegevust ja arenguvajadusi analüüsida ning anda tagasisidet.

III mooduli „Kliendi võlasituatsioonid ja erinevad lahendused" maht on 58 tundi ja selle eesmärk on anda ülevaade sellest, mida tuleb võlgnike majandusliku olukorra hindamisel arvestada, pere-eelarve koostamise põhimõtetest, erinevatele võlasituatsioonidele parema lahenduse leidmisest. Selles moodulis käsitletavad teemad on kliendi ärakuulamine, probleemide ja põhjuste väljaselgitamine ja määratlemine, võladokumendid, võlgadest ülevaate saamine (maksehäireregistrid, algatatud täitemenetlused e-toimik, maksuvõlgade sundtäitmine), võlajuhtumi analüüsimine, tegevusplaani koostamine, kiire reageerimise vajaduse väljaselgitamine, nõuete aegumine, aegumiste taotlemine, töötaja õigused ja kohustused (tööleping, võlaõiguslik leping), pere-eelarve koostamine ja analüüs, võlgniku õigused ja kohustused, kliendi tarbimisharjumised ja teadlikkuse suurendamine, osalemine läbirääkimistes ja kokkulepete sõlmimisel võlausaldajate ja teiste asjaosalistega, varade ja kohustuste pärimine ja pärandamine, pärandvara inventuur ja pärandvara pankrot. Mooduli läbinu oskab kindlaks teha kliendi võlasituatsiooni ning tuua välja võimalikud lahendusvariandid, tunneb erialast terminoloogiat, oskab selgitada erinevate lahenduste sisu ja tagajärgi ning oskab analüüsida asjasse puutuvaid kohtulahendeid ja hinnata kliendi kaasust õigusaktide alusel. Mooduli läbimiseks kasutatavad lisamaterjalid on võlaõigusseadus (intress, viivis, käendus, krediidi kulukuse määr, võlaõiguslikud töövõtu- ja käsunduslepingud, tarbijakrediidileping), tsiviilseadustiku üldosa seadus (üldpõhimõtted, tehingud, tehingu tühisus, nõuete aegumine, teovõime), asjaõigusseadus (tagatised, omand ja sellega seonduv), perekonnaseadus (võlgnikke puudutavad sätted, abikaasade varalised suhted, sugulusest tulenevad õigused ja kohustused, vastutus abikaasa kohustuste eest, eestkoste), karistusseadustik (rahatrahvide ja rahaliste karistuste asendamine ja aegumine), töölepingu seadus (töölepingu sõlmimine ja lõpetamine, etteteatamistähtajad, puhkuse ja tööaeg, töötaja õigused) ja pärimisseadus (mõisted, pärandi vastuvõtmine ja sellest loobumine, pärija õigused ja kohustused, inventuuri ja pankrotiavalduse esitamine).

IV mooduli „Inkassomenetlused" maht on 10 tundi ja mooduli eesmärk on anda ülevaade inkassomenetlustest ja inkassofirmade tegevusest. Moodulis käsitletakse järgmisi teemasid: mis on inkassonõue, inkassonõuete seaduslikkuse hindamine, milline on inkassomenetlustega seotud riigikohtupraktika ning mis on võlatunnistused. Mooduli läbinu teab, kuidas hinnata nõude seaduslikkust ja millistele seadusesätetele või riigikohtu lahenditele tugineda. Mooduli läbimiseks kasutatavad lisamaterjalid on tsiviilseadustiku üldosa seadus (nõuete aegumine) ja võlaõigusseadus (nõuete loovutamine, võlatunnistused, sissenõudmiskulud).

V mooduli „Kohtumenetlused võlgade sissenõudmiseks" maht on 22 tundi ja mooduli eesmärk on anda ülevaade kohtumenetluse protsessist ja elatisega seotud teemadest. Moodulis käsitletakse järgmisi teemasid: vastuväidete esitamine makseettepanekutele ja hagiavaldustele, millised on menetlustega seotud tähtajad ja menetluste kulg, nõustamine elatisnõude esitamisel, elatisabi, elatisvõlglastele õiguste ja kohustuste selgitamine, jooksva elatise muutmise taotlemine. Mooduli läbinu oskab koostada menetluses vajaminevaid dokumente, teab menetluste kulgu ja tähtaegasid ning oskab selgitada elatisega seonduvaid protsesse. Mooduli läbimiseks kasutatavad lisamaterjalid on tsiviilkohtumenetluse seadustik (maksekäsu kiirmenetlus, kohtumenetluse protsess, hagi ja hagita menetlus, riigi õigusabi ja menetlusabi) ja perekonnaseadus (elatis).

VI mooduli „Täitemenetlused" maht on 21 tundi ja mooduli eesmärk on anda ülevaade täitemenetlusest ning kohtutäituri õigustest ja kohustustest. Moodulis käsitletakse täitemenetluse põhimõtteid, seda, millised on võlgniku õigused ja kohustused täitemenetluses, millised on sissenõudja ja kohtutäituri õigused ja kohustused (sh kohtutäituri kodukülastuse õigused), kuidas toimub vara ja sissetuleku arestimine, arestimisele mittekuuluva sissetuleku tagamine, vallas- ja kinnisvara müük täitemenetluses, millised on elatise nõude täitmise erisused, elatise prioriteetsus ja vaidlustamine, vastamistähtajad ja täitemenetluse kulud ja kaebused. Mooduli läbinu teab täitemenetluse põhimõtteid ning menetluse osaliste õigusi ja kohustusi, oskab arvestada arestimisele mittekuuluvat sissetulekut ja oskab seda põhjendada ning teab elatisnõude täitmise

erisusi. Mooduli läbimiseks kasutatavad lisamaterjalid on täitemenetluse seadustik (täitedokumendid, menetluse algatamine, vara ja sissetuleku arestimine), kohtutäituri seadus (kohtutäituri tasu liigid ja suurus, nende sissenõutavaks muutumine) ja kohtutäituri määrustik (juurdepääs kohtutäituri dokumentidele, taotlused ja vastamistähtajad).

VII mooduli „Maksejõuetusmenetlused“ maht on 22 tundi ja mooduli eesmärk on anda ülevaade maksejõuetusmenetlustest, nende erinevustest ja maksevõime hindamisest. Moodulis käsitletakse kliendi maksevõime väljaselgitamist, pankroti, kohustustest vabastamise ja võlgade ümberkujundamise menetlusi, sobivaima menetluse valikut maksejõuetusmenetluses, kohtule esitatava avalduse vormistamist ja riigilõive antud asjades ning ülevaadet kohtu poolt määratava usaldusisiku tööst. Mooduli läbinu oskab hinnata kliendi varalist seisu ja maksevõimet ning oskab leida sobivaima lahenduse, teab usaldusisiku ülesandeid, õigusi ja kohustusi ning oskab koostada maksejõuetuse avaldust. Mooduli läbimiseks kasutatavad lisamaterjalid on võlgade ümberkujundamise ja võlakaitse seadus ja pankrotiseadus. Praegu kehtivad võlgade ümberkujundamise ja võlakaitse seadus ning pankrotiseadus, kui on vaja esitada füüsilise isiku pankrotiavaldus, võlgade ümberkujundamise avaldus või kohustustest vabastamise avaldus. Kui jõustub füüsilise isiku maksejõuetuse seadus (FIMS), siis lähtutakse sellest ja võetakse kasutusele ühine maksejõuetuse avaldus.

Praktika ja eksami sooritamise maht on 54 tundi ning praktika eesmärk on anda õppijale võimalus tutvuda erialale iseloomulike tööülesannete ja töökeskkonnaga, samuti arendada õppija analüüsivõimet ja probleemide lahendamise oskust. Koolitusasutus korraldab juhendatud praktika ning praktika juhendajal peab olema vähemalt kaheaastane töökogemus võlanõustajana. Praktika loetakse sooritatuks, kui õppija on selle läbinud täies mahus ning esitanud praktika käigus lahendatud juhtumi kohta kirjaliku analüüsi. Lõpueksami eesmärk on teada saada, kas õppija on omandanud võlanõustamiseks vajalikud teadmised ning oskab kliendijuhtumit analüüsida ja valitud lahendusi põhjendada. Lõpueksam seisneb ette antud juhtumi lahendamises ja praktikaaruande aruande suulises kaitsmises. Lõpueksam loetakse sooritatuks, kui õppija on esitanud õigesti lahendatud kliendijuhtumi analüüsi, kliendijuhtumit analüüsinud ja valitud lahendusi põhjendanud.

Lõige 2 täpsustab koolitusmoodulite nõutava minimaalse mahu, mis on 230 tundi. Kontakttundide läbiviimine võib toimuda auditooriumis kohapeal või veebivahendusel koolitaja juhendamisel. Kontaktõppe eesmärgiks on koolituskavas välja toodud teadmiste ja oskuste omandamine oskuste treenimise ja interaktiivsete meetodite rakendamise kaudu. Iseseisva töö puhul on oluline osa teoreetiliste teadmiste rakendamine kodutööde tegemisel, materjali lugemine ja kodutööde ettevalmistamine ning praktikaaruande koostamine. Oluline on ka koolitaja korraldatud praktikal osalemine tegutseva võlanõustaja juures, mille kohta esitab õppija praktika kokkuvõtte koolitajale. Lõpueksam annab ülevaate ja tagasiside nii koolitajale kui õppijale omandatud teadmistest ning nende rakendamise oskustest.

Lõige 3 kehtestab ühe tunni pikkuseks 45 minutit, et määrata kindlaks õppeainete täpne maht.

Lõikega 4 sätestatakse, et koolituse kava on esitatud määruse lisas.

Määruse §-ga 3 kehtestatakse täiendavad nõuded koolituse läbiviimiseks.

Lõige 1 sätestab võlanõustaja täienduskoolituse õppekavarühma, milleks on vastavalt täiendkoolituse standardi[4] lisale sotsiaaltöö ja nõustamine. **Lõikes 2** kehtestatakse võlanõustaja täienduskoolituse lõpetamise tingimused. Koolituse lõpetamise tingimuseks on aktiivne auditoorses töös osalemine, testide edukas sooritamine, praktika läbimine täismahus, esitatud praktikaaruanne ning lõpueksami edukas sooritamine. Kontaktõppe suures mahus läbimise soovituslikuks seadmise põhjuseks on asjaolu, et mitmeid koolituskavas välja toodud teadmisi ja oskusi on võimalik omandada eelkõige oskuste treenimise ja interaktiivsete meetodite rakendamise kaudu. **Lõikes 3** kehtestatakse koolituse lõpetamisel väljastatavad dokumendid. Koolituse lõpetamisel väljastatakse isikule tunnistus, millele on lisatud koolituse läbinud isiku nimi

[4] Leitav arvutivõrgus https://www.riigiteataja.ee/akt/126062015009

ja isikukood, täienduskoolitust korraldava asutuse või isiku nimi, registrikood, aadress ja tegevusloa number, läbitud õppekava nimetus, täienduskoolituse toimumise aeg ning maht akadeemilistes tundides, tunnistuse väljaandmise koht ja kuupäev, tunnistuse number. **Lõige 4** kehtestab koolitust läbiviivate isikute haridusnõuded, mille kohaselt peab õppejõud omama vähemalt magistrikraadi või sellele vastavat kvalifikatsiooni majandus-, õigus-, sotsiaal- või haridusvaldkonnas ning töökogemust võlanõustajana. **Lõige 5** sätestab koolitaja õiguse kaasata koolituse läbiviimisse mõne teise eriala spetsialisti, kellel on pikaajaline võlanõustamisteenuse korraldamise või osutamise kogemus. Näiteks võib täienduskoolitust pakkuv asutus kaasata teatud ainete õpetamisel eksperdina juristi või sotsiaaltöötaja, kes on olnud seotud võlanõustamisteenuse osutamisega ning oskab kõige paremini anda edasi teadmisi õiguse või sotsiaalhoolekande omavahelise seostamise praktilistest võimalustest. Eksperdi kaasamisel on oluline see, et tal on sellised teadmised, mis on omandatud praktilise töö käigus. Selleks, et tagada täienduskoolituse eesmärk ja kvaliteet, peavad koolitust läbi viima siiski lõikes 4 nimetatud vastava erialase ettevalmistusega isikud ning ekspertide kaasamine ei tohiks moodustada enam kui ühte viiendikku kogu õppekavast.

Määruse §-ga 4 tunnistatakse kehtetuks sotsiaalkaitseministri 22. märtsi 2016. a määrus nr 20 „Võlanõustaja täienduskoolituse kava“.

Määruse §-s 5 sätestatakse määruse kohaldamine alates 1. maist 2022. a korraldatavatele koolitustele. Selline tähtaeg on määratud selleks, et võlanõustaja koolitust korraldavad asutused ja isikud jõuaksid koolitusi ette valmistada.

3. Määruse vastavus Euroopa Liidu õigusele

Määrusel ei ole kokkupuudet Euroopa Liidu õigusega.

4. Määruse mõjud

Määruses esitatud muudatuste rakendamisel võib eeldada mõju esinemist kolmes valdkonnas: mõju majandusele, sotsiaalne, sh demograafiline mõju ning mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele, kuludele ja tuludele. Määruse mõjude olulisuse tuvastamiseks hinnati nimetatud valdkondi nelja kriteeriumi alusel: mõju ulatus, mõju avaldumise sagedus, mõjutatud sihtrühma suurus ja ebasoovitavate mõjude kaasnemise risk.

Määruses esitatud muudatused ei mõjuta regionaalarengut, elu- ja looduskeskkonda ega riigi julgeolekut ja välissuhteid, mistõttu ei ole mõju olulisust nendes valdkondades hinnatud.

Mõju majandusele

Määrus puudutab eeskätt koolitust korraldavaid asutusi ja isikuid. Võlanõustajakoolitusi võivad pakkuda kõik täiskasvanute koolitusasutused täiskasvanute koolituse seaduse alusel. Võlanõustajate täienduskoolituse nõutava minimaalse mahu suurendamise tõttu 230 tunnini kasvab koolitajate töömaht ja koolituse eest saadav tulu. Samuti võib koolituse sisu muutumise tõttu koolitajate turg kasvada.

Mõju sagedus on väike, mõju ulatus on keskmine ja mõjutatud sihtrühm on väike. Ebasoovitavaid mõjusid ei tuvastatud. Tegemist on koolitust korraldavate asutuste ja isikute jaoks väheolulise mõjuga.

Määruse rakendamisega kasvavad võlanõustaja koolituse kulud. See mõjutab koolitust saavaid inimesi juhul, kui nad peavad kulud ise kinni maksma.

Mõju sagedus on väike, mõju ulatus on keskmine, mõjutatud sihtrühm on väike. Ebasoovitavaid mõjusid ei tuvastatud. Kuna teatud juhtudel on võimalus saada koolitust ka tasuta või soodustusega ning koolituse tulemusena võivad isiku tulud kasvada, siis tegemist on koolitust saavate inimeste jaoks väheolulise mõjuga.

Sotsiaalne, sh demograafiline mõju

Määruse vastuvõtmisega kaasneb eelduslikult võlanõustamisteenuse kvaliteedi paranemine tänu koolitatud ja kvalifitseeritud personalile. Kinnitatud õppekava olemasolu tagab ühtlase koolituse kvaliteedi ja ühtsete põhimõtete järgimise, mille tulemusena paraneb teenusesaajate toimetulek, kuna nõustamine on tänu koolitatud võlanõustajatele kvaliteetsem.

Mõju sagedus on väike ning mõju ulatus ja mõjutatud sihtrühm on sihtrühma spetsiifikat arvestades keskmine. 2020. aastal sai võlanõustamisteenust kas kohalikus omavalitsuses või kohaliku omavalitsuse poolt suunatuna 2041 inimest. Ebasoovitavaid mõjusid ei tuvastatud. Tegemist on teenusesaajate jaoks olulise mõjuga.

Mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele, kuludele ja tuludele

Määruse rakendamine mõjutab eeskätt kohaliku omavalitsuse kulusid nendel juhtudel, kui võlanõustaja koolitust rahastatakse kohaliku omavalitsuse eelarvest. Koolituse nõutava minimaalse mahu kasvu tõttu kasvavad keskmised kulutused ühe võlanõustaja täienduskoolitusele *ca* 750 eurot.

Mõju sagedus, mõju ulatus ja mõjutatud sihtrühma suurus on väike. Määrusega kaasnevad kulutused kohaliku omavalitsuse üksuste eelarvele. Tegemist on kohalike omavalitsuste kulude ja tulude mõttes väheolulise mõjuga.

Tabel 1. Võlanõustamise täienduskoolituse rahastamine

Rahastaja	Koolitustel osalejate arv	
	Kokku	%-des
Töötukassa	43	59,7
Asutused	26	36,1
Eraisik	3	4,2
Kokku	72	100

Kõige suuremaks võlanõustaja täienduskoolituste rahastajaks on olnud Töötukassa, kes on rahastanud 60% koolitustest. Kohalike omavalitsuse üksuste arvu, kes koolituse eest tasusid, ei ole teada.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Võlanõustamisteenus on juba praegu kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatav kohustuslik sotsiaalteenus. Sotsiaalkaitseministri 22. märtsi 2016. a määrus nr 20 „Võlanõustaja täienduskoolituse kava“ reguleeris samuti võlanõustajate täienduskoolituse mahtu ja sisu. Käesoleva määrusega kinnitatakse uus ja täiendatud, praeguseid vajadusi arvestav koolituskava, mille alusel peavad võlanõustaja täienduskoolituse korraldajad võlanõustaja täienduskoolituse õppekava ära muutma.

Määruse vastuvõtmisega suureneb võlanõustaja täienduskoolituse eest makstav tasu.

2021. aasta andmetel oli võlanõustamiskoolituse maksumus 990–2000 eurot.
Võlanõustamiskoolitust korraldanud asutuste kehtivate koolitusmahtude ja koolituse maksumuse andmetel on koolituse arvestuslik tunnihind 6–12 eurot. Kui võtta arvesse 2020. aastal erinevate asutuste poolt koolitatud inimeste arvu, on kaalutud keskmine koolituse tunnihind 11 eurot. Määrus näeb ette täienduskoolituse mahu kasvu 70 akadeemilise tunni võrra. Kokkuvõttes kasvavad kulutused ühe võlanõustaja täienduskoolitusele keskmiselt *ca* 750 eurot (430–830 eurot). Võttes

arvesse ühe isiku koolituse mahu suurendamist, kuluks ühe võlanõustaja täienduskoolitusele keskmiselt 2460 eurot (minimaalselt 1420 eurot ja maksimaalselt 2730 eurot).

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras, kuid määruse nõuete rakendamiseks antakse üleminekuaeg. Määrust kohaldatakse alates 01.05.2022 algavatele koolitustele.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Haridus- ja Teadusministeeriumile ja Justiitsministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Eesti Võlanõustajate Liidule, Eesti Linnade ja Valdade Liidule, Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsioonile ning Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Kojale.
Kooskõlastamise käigus esitatud märkustega arvestamise tabel on esitatud seletuskirja lisas.